

Entistä Jugoslavian tasavaltaa Makedoniaa koskeva vuoden 2012 edistymiskertomus

Euroopan parlamentin päätöslauselma 23. toukokuuta 2013 entistä Jugoslavian tasavaltaa Makedoniaa koskevasta vuoden 2012 edistymiskertomuksesta (2013/2866(RSP))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon Eurooppa-neuvoston 16. joulukuuta 2005 tekemän päätöksen antaa EU:n ehdokasmaan asema sekä 15. ja 16. kesäkuuta 2006 ja 14. ja 15. joulukuuta 2006 pidettyjen Eurooppa-neuvoston kokousten puheenjohtajan päätelmät,
- ottaa huomioon 13. joulukuuta 2012 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston päätelmät,
- ottaa huomioon EU:n ja Yhdysvaltojen edustustojen päälliköiden 11. tammikuuta 2013 antaman yhteisen julkilausuman,
- ottaa huomioon komission vuoden 2012 edistymiskertomuksen (SWD(2012)0332) ja 10. lokakuuta 2012 annetun komission tiedonannon ”Laajentumisstrategia sekä vuosien 2012 ja 2013 tärkeimmät haasteet” (COM(2012)0600),
- ottaa huomioon YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmat 845 (1993) ja 817 (1993) sekä YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 47/225 (1993) ja vuonna 1995 tehdyn väliaikaisen sopimuksen,
- ottaa huomioon Kansainvälisen tuomioistuimen antaman päätöksen 13. syyskuuta 1995 tehdyn väliaikaisen sopimuksen soveltamisesta,
- ottaa huomioon Euroopan neuvoston paikallis- ja aluehallinnon kongressin suosituksen 329 (2012) maan paikallisesta demokratiasta,
- ottaa huomioon aiemmat päätöslauselmansa, muun muassa 22. marraskuuta 2012 antamansa päätöslauselman ”Laajentuminen: politiikat, kriteerit ja EU:n strategiset edut”¹,
- ottaa huomioon 7. kesäkuuta 2012 pidetyn parlamentaarisen sekavaliokunnan kymmenennen kokouksen,
- ottaa huomioon työjärjestyksen 110 artiklan 2 kohdan,
- A. katsoo, että kaikkia ehdokasmaita ja mahdollisia ehdokasmaita olisi kohdeltava yhdentymisprosessissa niiden omien ansioiden perusteella;
- B. katsoo, että liittymistä koskeva korkean tason vuoropuhelu on vauhdittanut maan uudistusprosesseja;

---

¹ Hyväksytyt tekstit, P7_TA(2012)0453.

- C. katsoo, että EU:n jäsenyys on olennainen asia maan pitkän aikavälin vakauden ja etnisten ryhmien välisten hyvien suhteiden kannalta;
- D. toteaa, että Eurooppa-neuvosto päätti neljäntenä peräkkäisenä vuonna olla aloittamatta liittymisneuvotteluja maan kanssa huolimatta komission asiassa antamasta myönteisestä suosituksesta; toteaa, että asian lykkääminen lisää entisestään maassa kasvavaa turhautumista EU-integraatioprosessin pysähtymiseen, ja se voi pahentaa maan sisäisiä ongelmia ja jännitteitä; katsoo, että kahdenväliset kysymykset eivät saisi olla esteenä liittymisneuvottelujen viralliselle käynnistämislle, vaikka ne pitäisikin ratkaista ennen liittymisprosessin loppua;
- E. toteaa, että maa on valmis aloittamaan liittymisneuvottelut EU:n kanssa;
- F. katsoo, että alueellinen yhteistyö ja hyvät naapuruussuhteet kuuluvat edelleen oleellisena osana laajentumisprosessiin;
- G. katsoo, että kahdenvälisiä kysymyksiä olisi käsiteltävä rakentavassa hengessä niin, että otetaan huomioon EU:n yleiset edut ja arvot;

Yleisiä näkökohtia

1. pyytää jälleen neuvostolta, että se vahvistaisi viipymättä, milloin liittymisneuvottelut aloitetaan;
2. pitää valitettavana, että neuvosto päätti viimeisimmässä kokouksessaan 11. joulukuuta 2012 neljäntenä peräkkäisenä vuonna olla noudattamatta komission antamaa suositusta eikä ole vielä käynnistänyt liittymisneuvotteluja; toteaa kuitenkin, että Eurooppa-neuvoston päätelmissä tuetaan yksimielisesti ajallisesti sidotun päätöksen tekemistä komission seuraavan kertomuksen perusteella, mikä merkitsee aitoa edistysaskelta ja sen tunnustamista, että riittävä edistyminen joulukuussa 2012 pidetyn Eurooppa-neuvoston päätelmissä esitetyillä keskeisillä aloilla on tärkeää; kiittää laajentumisesta vastaavaa komission jäsentä hänen esittämistään aloitteista ja kehottaa häntä sisällyttämään tulevaan kertomukseen arvion kustannuksista, joita aiheutuisi, jos laajentuminen ei toteudu, mukaan luettuna suurimmista maalle aiheutuvista riskeistä, joita aiheutuisi nykytilanteen jatkuessa; suhtautuu myönteisesti Euroopan komission 16. huhtikuuta 2013 antamaan kevätraporttiin ja kehottaa puheenjohtajavaltio Irlantia toteuttamaan tehokkaita diplomaatioimia tyydyttävän tuloksen saavuttamiseksi, jotta neuvosto voisi päättää, että neuvottelut aloitetaan ennen kesäkuun 2013 loppua;
3. korostaa, että hyvät naapuruussuhteet ovat EU:hun liittymisprosessin peruspilari; antaa tunnustuksen maan yleisesti rakentavalle roolille suhteissa muihin laajentumisen piiriin kuuluviin maihin; kannustaa jatkamaan Ateenan, Sofian ja Skopjen välillä käytyä diplomaattista vuoropuhelua ja pitää hyvin tärkeänä, että kaikki osapuolet osoittavat aitoa sitoutumista hyviin naapurisuhteisiin erityisesti ystävyyden, keskinäisen kunnioituksen ja rakentavan vuoropuhelun pohjalta ja että sitoutuminen perustuu todelliseen haluun ratkaista väärinkäsitykset ja voittaa vihamielisyydet; kehottaa välttämään eleitä, lausuntoja ja toimia, jotka voisivat vaikuttaa kielteisesti hyviin naapuruussuhteisiin; pitää tässä suhteessa myönteisenä äskettäin pidettyä Skopjen ja Sofian hallitusten edustajien välistä kokousta, jonka tavoitteena oli näiden kahden maan välisen sopimuksen mahdollinen allekirjoittaminen; kehottaa laajentumisesta vastaavaa komission jäsentä kiinnittämään kertomuksessaan erityistä huomiota hyviin naapuruussuhteisiin; kehottaa

myös lisäämään sosiaalista ja kulttuurista yhteistyötä, jotta voidaan vahvistaa alueen kansojen välisiä siteitä;

4. toistaa, että kahdenvälisiä kysymyksiä on käsiteltävä rakentavassa ja naapuruuteen perustuvassa hengessä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa liittymisprosessia ja mieluiten ennen liittymisneuvottelujen aloittamista; toistaa, että kahdenvälisiä kysymyksiä ei saisi käyttää EU-liittymisprosessin estämiseen;
5. vaatii, että kaikkia ehdokasmaita ja mahdollisia ehdokasmaita olisi kohdeltava yhdentymisprosessissa niiden omien ansioiden mukaisesti;
6. on vakuuttunut siitä, että neuvottelujen käynnistäminen voi muuttaa tilannetta niin, että lisä uudistukset saavat uutta pontta ja niitä varten luodaan todellisia välineitä, maan sisäinen tilanne paranee, etnisten ryhmien välinen vuoropuhelu helpottuu ja hyvät naapuruussuhteet edistyvät;
7. katsoo, että liittymistä koskeva korkean tason vuoropuhelu on ollut merkittävä väline jumittuneen tilanteen purkamisessa ja uuden dynamiikan saamisessa liittymisprosessille; pitää ilahduttavana, että edistymistä on tapahtunut yli 75 prosentissa määritellyistä politiikan aloista; toistaa pitävänsä tärkeänä täyttä ja peruuttamatonta toteutusta; korostaa, että liittymistä koskeva korkean tason vuoropuhelu ei korvaa liittymisneuvotteluja; kehottaa neuvostoa pyytämään komissiolta arviointimenettelyn aloittamista mahdollisimman pian, jotta asiassa voitaisiin edistyä;
8. panee tyytyväisenä merkille ja tukee viimeaikaista sopimusta, joka on johtanut maan sisäisen poliittisen umpikujan ratkaisemiseen, ja katsoo, että tämä sopimus mahdollistaa uuden edistymisen kohti EU-jäsenyyttä ennen Eurooppa-neuvostossa käytäviä neuvotteluja; kehottaa kaikkia osapuolia jatkamaan poliittista vuoropuhelua ja korostaa, että yli puoluerajojen menevä laaja tuki ja sitoutuminen EU-asioihin on tarpeen; korostaa, että kansallinen parlamentti on keskeinen demokraattinen instituutio, jossa käsitellään ja ratkaistaan poliittisia mielipide-eroja, ja kehottaa maan kaikkia poliittisia voimia toimimaan tässä hengessä ja kunnioittamaan parlamentin menettelyjä sekä sen perustan muodostavia demokraattisia arvoja; tukee aloitteita parlamentin toiminnan parantamiseksi, mukaan luettuna ehdotus tutkintakomitean perustamisesta joulukuun 24. päivän 2012 tapahtumista vastuussa olevien selvittämiseksi, lisäsuositusten antamiseksi parlamentin menettelyjen uudistamiseksi kattavasti aidon puoluerajat ylittävän yhteistyön pohjalta, parlamentin auktoriteetin, riippumattomuuden ja oikeutuksen parantamiseksi sekä mainitun kaltaisten tapahtumien estämiseksi tulevaisuudessa; kehottaa viranomaisia perustamaan välittömästi tutkintakomitean, jotta se voi aloittaa tärkeän työnsä tavanomaisen poliittisen menettelyn palauttamiseksi maahan; pitää valitettavana, että toimittajat poistettiin parlamentista, ja kehottaa aloittamaan uudelleen vuoropuhelun hallituksen ja toimittajien liiton välillä sellaisin edellytyksin, joihin toimittajat voivat luottaa;
9. on erittäin huolissaan etnisten ryhmien välisistä jännitteistä, joita on tullut esiin kuluneen vuoden aikana; katsoo, että tehostettu poliittinen vuoropuhelu on oleellisen tärkeää sen kannalta, että kehitys jatkuu kohti rauhanomaista monietnistä, monikulttuurista ja monen uskonnon yhteiskuntaa ja voidaan poistaa riskit yhteiskunnan jakautumisesta etnisten rajojen mukaisesti; tuomitsee vakaasti kaikki etnisyyteen perustuvat suvaitsemattomuustapaukset ja -viittaukset;

10. suhtautuu myönteisesti hallituksen raporttiin Ohridin puitesopimuksen täytäntöönpanosta ja odottaa, että raportti esitetään julkisesti, jotta saadaan laajaa yhteiskunnallista ja poliittista tukea maan monietnisen tulevaisuudelle; kehottaa hallitusta siirtymään nopeasti tarkastelun seuraavaan vaiheeseen;
11. suhtautuu myönteisesti vuosien 2011–2014 hajauttamisohjelmaan ja kehottaa panemaan aluekehityslain täysimääräisesti täytäntöön; kehottaa hallitusta jatkamaan veropoliittista hajauttamista ja pitämään keskipitkän välin tavoitteena sitä, että paikallis- ja alueviranomaiset käyttävät yhdeksän prosenttia BKT:stä; kiittää UNDP:tä ja laajempaa avunantajien yhteisöä niiden tekemästä yhteistyöstä hallituksen kanssa paikallishallinnon toimintakyvyn kehittämiseksi niin, että voidaan taata hyvä hallinto ja kaikkien kansalaisten yhtäläiset mahdollisuudet turvautua hallintoon;
12. pitää myönteisinä viranomaisten toimia kommunistisesta menneisyydestä irtautumisessa ja entisen Jugoslavian salaisessa palveluissa toimineiden agenttien nimien julkistamista sekä lustraatiolain soveltamisajan pidentämistä, kunnes julkisten tietojen vapaata saatavuutta koskeva laki hyväksytään; kehottaa samalla viranomaisia hankkimaan Jugoslavian salaisen palvelun arkistot Serbiasta ja ottamaan tiedustelupalvelun ja vastavakoilupalvelun henkilöstön lustraatiomenettelyn piiriin; kehottaa vahvistamaan tietoja tarkistavan komission (Data Verification Commission) mandaattia siirtämällä kaikki tarvittavat tiedustelu- ja vastavakoilupalvelun asiakirjat pysyvästi tämän komission tiloihin; korostaa, että on uudistettava turvallisuusalaa sekä vahvistettava tiedustelu- ja vastavakoilupalveluiden parlamentaarista valvontaa;
13. katsoo, että monietninen yhteiskunta voidaan saavuttaa parhaiten tehostamalla poliittista vuoropuhelua ja soveltamalla esimerkkiin perustuvaa johtamista, jossa osoitetaan hyväksyntää ja suvaitsevaisuutta muita etnisiä ryhmiä kohtaan, ja toteuttamalla koulutusjärjestelmä, jossa opetetaan monietniseen yhteiskuntaan liittyviä arvoja; pitää siksi ilahduttavana hallituksen monietnistä koulutushanketta ja kehottaa kaikkia kouluja seuraamaan Kumanovon koulujen kaltaisten edelläkävijöiden esimerkkiä ja pyrkimään niiden tavoin etnisille yhteisöille annettavan erillisen opetuksen lopettamiseen;
14. kehottaa painokkaasti viranomaisia ja kansalaisyhteiskuntaa toteuttamaan asianmukaisia toimia historiallisen sovinnon toteuttamiseksi, jotta voidaan voittaa erilaisten etnisten ja kansallisten ryhmien välinen ja niiden sisäinen jakautuneisuus, bulgarialaista identiteettiä ilmaisevat kansalaiset mukaan luettuna; pyytää jälleen pyrkimään myönteiseen kehitykseen yhteisten tapahtumien ja merkkihenkilöiden yhteisessä juhlinnassa naapurina olevien EU:n jäsenvaltioiden kanssa; kannustaa pyrkimyksiä perustaa historiaa ja koulutusta käsitteleviä yhteisiä asiantuntijakomiteoita, jotka edistäisivät objektiivista, tosiasioihin perustuvaa historiantulkintaa, vahvistaisivat akateemista yhteistyötä ja edistäisivät nuorissa sukupolvissa myönteistä asennetta naapureita kohtaan; kehottaa viranomaisia ottamaan käyttöön oppimateriaaleja, joihin ei sisälly ideologisia historiantulkintoja ja jotka on suunnattu molemminpuolisen ymmärryksen parantamiseen; panee huolestuneena merkille viittaukset antiikin aikaan; on vakuuttunut siitä, että kulttuuria ja taidetta olisi käytettävä ihmisten lähentämiseen eikä erottamiseen; kehottaa hallitusta antamaan suurelle yleisölle ja tiedotusvälineille selvän merkin siitä, että maassa ei hyväksytä kansalliseen identiteettiin perustuvaa syrjintää oikeusjärjestelmässä, tiedotusvälineissä, työhönotossa tai sosiaalisissa mahdollisuuksissa; korostaa näiden toimien merkitystä erilaisten etnisten ryhmien integroitumiselle sekä maan vakaudelle ja integroitumiselle Eurooppaan;

15. pitää myönteisenä edistystä normatiivisen kehyksen vahvistamisessa oikeusasioissa ja lapsia koskevissa asioissa, kuten nuoriso-oikeuden tarkistamista, valvontajärjestelmän perustamista ja nuorisoriikollisuuden ennaltaehkäisemistä koskevan kansallisen strategian kehittämistä; on huolissaan jäljellä olevista puutteista rikosten ja erityisesti hyväksikäytön uhreiksi joutuneiden lasten suojelussa, jotka johtuvat riittämättömistä resursseista, ammattihenkilöstön rajallisesta kapasiteetista sekä lapsiuhreja koskevan tehokkaan reagointijärjestelmän puutteesta; kehottaa parantamaan sosiaalityötä tekevien keskusten taloudellisia ja henkilöstöresursseja ja luomaan monialaisia ryhmiä, jotka voivat antaa lapsiuhreille toipumiseen, kuntoutukseen ja uudelleenintegroitumiseen liittyviä palveluita;

Hyvät naapuruussuhteet ja nimikysymys

16. pitää edelleen valitettavana, ettei nimikiistaa, joka on estänyt maata etenemästä EU-jäsenyyden tiellä, ole voitu ratkaista; yhtyy Eurooppa-neuvoston kantaan siitä, että nimikysymys on ratkaistava lopullisesti ja ilman kummankaan osapuolen viivyttelyä ja että kansainväliseen oikeuteen kuuluvan Haagin päätöksen on tultava voimaan; tukee voimakkaasti YK:n erityislähettilään ponnisteluja yhteisesti hyväksyttävissä olevan ratkaisun löytämiseksi; pitää myönteisenä laajentumisesta vastaavan komission jäsenen ehdotusta entisen Skopjen, Ateenan ja EU:n edustajien välisestä kolmikantakokouksesta; katsoo, että tämä aloite voisi auttaa tehostamaan YK:n johtamia neuvotteluja; pitää myönteisenä sysäystä, jonka saivat aikaan yhteisymmärryspöytäkirja sekä viimeaikaiset yhteydet YK:n sovittelijaan; kehottaa kaikkia osapuolia hyödyntämään kaikki tilaisuudet, jotta voidaan varmistaa toimen onnistuminen ja aloittaa rakentava vuoropuhelu ratkaisun löytämiseksi ja tilanteen laukaisemiseksi; katsoo, että maan johdon ja Euroopan unionin olisi selitettävä suurelle yleisölle, mitä hyötyä olisi ratkaisun aikaansaamisesta ennen asiasta järjestettävää kansanäänestystä;
17. toistaa komissiolle ja neuvostolle esittämänsä kehotuksen aloittaa EU:n perussopimusten mukaisesti sellaisen yleisesti sovellettavan riidanratkaisumekanismin kehittäminen, jolla pyritään ratkaisemaan laajentumisprosessissa mukana olevien maiden ja jäsenvaltioiden kahdenvälisiä kiistoja;
18. suhtautuu myönteisesti termin ”makedonialainen” käyttämiseen vuoden 2012 edistymiskertomuksessa samalla kun kunnioitetaan maan sekä naapureina olevien EU:n jäsenvaltioiden erilaisia kieliä, identiteettejä ja kulttuureja;

Poliittiset arviointiperusteet

19. yhtyy komission arvioon siitä, että maa täyttää edelleen poliittiset arviointiperusteet;
20. kehottaa lujittamaan parlamentin roolia hallituksen valvonnassa, parantamaan vaalilakia ja parantamaan poliittisten puolueiden rahoituksen seurattavuutta; korostaa tässä suhteessa, että vuoden 2011 parlamenttivaalien jälkeen annetut Etyj:n/ODIHR:n suositukset on pantu täytäntöön vain osittain, ja kehottaa tältä osin hallitusta muuttamaan lakeja suositusten toteutumiseksi täysimääräisesti, vaaliluettelon tarkistaminen ja ajan tasalle saattaminen mukaan luettuna;
21. panee tyytyväisenä merkille jatkuvat pyrkimykset edistää julkishallinnon lainsäädäntökehystä ja yleisiä hallintomenettelyjä, etenkin hallintovirkamiehiä koskevaa lakia ja yleisiä hallintomenettelyjä koskevaa lakia; kehottaa toteuttamaan lisätoimia julkisen hallinnon avoimuuden, puolueettomuuden ja ammatillisuuden takaamiseksi,

ansioihin perustuvan palvelukseen ottamisen varmistamiseksi sekä varainhoidon valvonnan, strategisen suunnittelun ja henkilöstöressurssien hallinnan parantamiseksi;

22. kehottaa toteuttamaan lisätoimia oikeuslaitoksen riippumattomuuden ja puolueettomuuden varmistamiseksi; pitää tärkeänä, että määritellään tuomarien erottamista koskevat selkeät vaatimukset ja poistetaan siten oikeuslaitoksen riippumattomuutta uhkaavat vaarat; pitää ilahduttavana, että tuomioistuinkäsittelyä odottavien asioiden kokonaismäärä on vähentynyt, mutta vaatii toteuttamaan toimia, joilla vähennetään korkeimman oikeuden ja hallinto-oikeuden käsittelyä odottavien asioiden lukumäärää; kehottaa rationalisoimaan tuomioistuinverkostoa asteittain ja tukemaan edelleen tuomarien ja syyttäjien koulutuslaitosta, kun otetaan huomioon sen keskeinen rooli jatkuvan koulutuksen, urakehityksen ja ansioihin perustuvan palvelukseen ottamisen varmistamisessa;
23. pitää myönteisinä toimia, joilla parannetaan tuomioistuinjärjestelmän tehokkuutta ja avoimuutta ja erityisesti kaikkien tasojen tuomioistuinten tuomioiden julkistamista niiden verkkosivustolla; pitää tarpeellisena luoda syyteasioita ja tuomioita koskeva täytäntöönpanon valvontarekisteri, jonka avulla voidaan mitata edistymistä; vaatii yhtenäistämään oikeuskäytäntöä, jotta voidaan varmistaa ennakoitavissa oleva oikeusjärjestelmä ja julkinen luottamus siihen;
24. tukee EULEXin erityistä tutkintaryhmää (SITF) ja kannustaa maata tekemään ryhmän kanssa yhteistyötä ja avustamaan sitä sen toiminnassa;
25. suhtautuu myönteisesti korruption vastaisen lainsäädännön vahvistamiseen, eturistiriitoja koskevan lain muuttaminen mukaan luettuna, mutta on huolissaan siitä, että korruptio on yhä laajaa sekä maan sisällä että koko alueella; kehottaa panemaan voimassa olevat lait paremmin täytäntöön ja jatkamaan pyrkimyksiä tuomioiden tehostamiseksi korkean tason tapauksissa; suhtautuu myönteisesti Etyjin tukemaan korruption vastaiseen ohjelmaan eli PrijaviKorupcija.org -hankkeeseen, jonka avulla korruptiosta voidaan ilmoittaa tekstiviestillä, ja kymmenen kaupunginjohtajan julistukseen johtamiensa kaupunkien korruptiota koskevasta nollatoleranssista;
26. toteaa, että vaikka tuomiot lahjontaan liittyvistä rikkomuksista ovatkin tiukempia, haltuunotto- ja takavarikointimääräykset ovat edelleen poikkeuksellisia; katsoo, että varojen haltuunotto ja takavarikointi ovat keskeisiä välineitä lahjonnan ja järjestäytyneen rikollisuuden torjunnassa; kehottaa maan viranomaisia panemaan täysin täytäntöön maan rikoslain määräykset, jotka koskevat oikeushenkilöihin liittyvää pidennettyä takavarikointia sekä näiden laitonta rikastumista ja rikosoikeudellista vastuuta;
27. pitää myönteisinä puoluerahoitusta koskevaan lainsäädäntöön tehtyjä muutoksia; panee erityisesti merkille valtion tilintarkastusviraston keskeisen aseman poliittisen rahoituksen valvonnassa; kehottaa maan viranomaisia antamaan valtion tilintarkastusvirastolle riittävät keinot, jotka mahdollistavat puolueiden ja kampanjoiden rahoituksen ennakoivan ja kattavan valvonnan, ja kehottaa parantamaan merkittävästi julkisten menojen ja puoluerahoituksen avoimuutta;
28. panee merkille käynnissä olevat toimet kansallisen tiedustelutietokannan perustamiseksi; kehottaa viranomaisia saattamaan mahdollisimman pian päätökseen tarjousmenettelyn ja päättämään siitä, mikä taho vastaa kansallisen tiedustelutietokannan perustamisesta, jotta saadaan täysi tuki toimille järjestäytyntä rikollisuutta, lahjontaa, petoksia, rahanpesua ja

muita vakavia rikoksia vastaan, rajat ylittävät rikokset mukaan luettuna;

29. pitää ilahduttavana kunnianloukkausten lakisääteisen rangaistavuuden poistamista ja ilmaisunvapautta koskevan vuoropuhelun tehostamista hallituksen ja toimittajien välillä; kehottaa viranomaisia jatkamaan tiedonvapauden ja tiedotusvälineiden moniarvoisuuden vahvistamista ja edistämistä ja katsoo, että tiedotusvälineiden on oltava vapaita kaikenlaisesta poliittisesta ja taloudellisesta vaikutuksesta ja että näitä arvoja on sovellettava johdonmukaisesti; on kuitenkin huolissaan siitä, että maa on pudonnut merkittävästi ”Toimittajat ilman rajoja” -järjestön vapausindeksissä, ja kehottaa toteuttamaan lisätoimia journalismin ja tutkivan journalismin ammatillisten normien lujittamiseksi, tiedotusvälineiden moniarvoisuuden ja julkisen lähetystoiminnan harjoittajien riippumattomuuden edistämiseksi, tiedotusvälineiden työntekijöiden työhön liittyvien oikeuksien, omistussuhteisiin liittyvän avoimuuden, kestävyuden ja unionin normien noudattamisen toteuttamiseksi; panee huolestuneena merkille toimittajien piirissä laajalle levinneen itsesensuurin ja itse itseään sääntelevän mediaorganisaation puuttumisen; on huolissaan siitä, että suurin osa hallituksen rahoittamasta mainonnasta ohjautuu hallitusta kannattaviin tiedotusvälineisiin; tukee sosiaalisen median aktivisteja, jotka ovat vastustaneet internetin sensurointia;
30. on huolissaan tiedotusvälineiden analyyttisyyden ja objektiivisuuden puutteesta maaliskuun 2013 paikallisvaaleja edeltäneellä ajanjaksolla, jolloin erityisesti opposition toimintaa koskeva raportointi oli kampanjan aikana lähes olematonta sekä valtiomisteisissä että yksityisissä tiedotusvälineissä; korostaa, että valppaat ja ammattitaitoiset tiedotusvälineet ovat välttämätön edellytys maan demokraattisen kulttuurin ja demokraattisten instituutioiden kehityksen jatkamiselle ja poliittisten kriteerien noudattamiselle;
31. panee merkille Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen suuren jaoston 13. joulukuuta 2012 antaman El-Masri-päätöksen, jossa todettiin, että Saksan kansalaiseen Khaled El-Masriin oli 31. joulukuuta 2003 kohdistunut monia, sieppauksia, poikkeuksellisia luovutuksia ja kidutusta koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen vastaisia toimia, ja häntä oli pidetty 23 päivän ajan vangittuna Skopjessa sijaitsevassa hotellissa, ennen kuin hänet siirrettiin Skopjen lentokentän kautta Afganistaniin; kehottaa hallitusta noudattamaan viipymättä Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen päätöksen kaikkia osatekijöitä, joihin kuuluu virallinen anteeksipyyntö El-Masrille sekä tuomioistuimen määräämän korvauksen maksaminen, ja kehottaa sitä sitoutumaan kansainvälisen tutkintakomitean perustamiseen;
32. suhtautuu myönteisesti uuteen yhtäläisiä mahdollisuuksia koskevaan lakiin, tasa-arvonäkökohtien huomioimista talousarvioiden laatimisessa koskevaan ensimmäiseen viisivuotiseen strategiaan, joka on kehitetty yhteistyössä YK:n tasa-arvoyksikön (UN Women) kanssa, romanien osallistamista koskevaan toimintaohjelmaan myönnettyyn rahoitukseen ja hankkeeseen, jolla autetaan romaneja saamaan laillinen asema asunnoilleen; suhtautuu myönteisesti uuden homo- ja biseksuaalien sekä transihmisten yhteisölle tarkoitetun tukiviraston avaamiseen, mutta on huolissaan siihen kohdistuneesta vandalismista; kannustaa hallitusta jatkamaan toimiaan syrjinnän vastaisen politiikan tehostamiseksi erityisesti etnisyyteen ja kansalliseen identiteettiin liittyvän syrjinnän suhteen;
33. kehottaa ministereitä ja virkamiehiä tuomitsemaan julkisesti homo- ja biseksuaalien sekä transihmisten syrjinnän, takaamaan, että mahdolliset Gay Pride -tapahtumat tai muut

homo- ja biseksuaalien sekä transihmisten yhteisön järjestämät tapahtumat voidaan toteuttaa turvallisesti ja onnistuneesti, ja sitoutumaan kaikkiin EU:n perussopimuksessa mainittuihin syihin perustuvan syrjinnän torjumiseen; kehottaa tiedotusvälineitä pidättymään homo- ja biseksuaalien sekä transihmisten vastaisista kannanotoista, vihapuhe ja vihan lietsonta mukaan luettuna;

34. on huolissaan poliisin suorittamista pahoinpitelyistä; kehottaa jatkamaan poliisien kouluttamista ja ammattitaidon parantamista ja kehottaa pyrkimään poliisivoimien epäpoliittisuuteen; katsoo, että tarvitaan lakien täytäntöönpanon valvonnasta vastaavien elinten riippumaton valvontamekanismi, jotta voidaan torjua rankaisemattomuutta ja taata demokraattiset ja vastuulliset poliisipalvelut;
35. korostaa, että maan ja kaikkien Länsi-Balkanin maiden asukkaille myönnetty viisumivapaus on erittäin tärkeä saavutettu etu integroitumisessa EU:hun ja hyvin vahva kannustin oikeus- ja sisäasioiden uudistusten vauhdittamiseksi;
36. kehottaa viranomaisia toteuttamaan toimia ja toimimaan yhteistyössä EU:n jäsenvaltioiden kanssa, jotta estetään EU:ssa olevien maan kansalaisten tarpeettomat turvapaikkahakemukset, ja kehottaa samalla takaamaan oikeuden matkustamiseen ilman viisumia kaikille kansalaisille ja estämään romanien ja etnisiin vähemmistöihin kuuluvien henkilöiden kaikenlaisen syrjinnän ja leimaamisen; kehottaa jäsenvaltioiden hallituksia olemaan kiistämättä tai estämättä maan kansalaisten viisumitonta matkustamista ja kehottaa niitä sen sijaan esittämään maan viranomaisille pyynnön sellaisen politiikan toteuttamisesta, jonka avulla kaikille kansalaisille tarjotaan ihmisarvoinen tulevaisuus heidän omassa maassaan;
37. pitää ilahduttavana naispuolisten parlamentin jäsenten suurta lukumäärää verrattuna eräisiin jäsenvaltioihin, mutta on edelleen huolissaan naisten vähäisestä osallistumisesta työelämään; kehottaa viranomaisia tehostamaan hoitopalveluja, jotka on tarkoitettu vammaisille lapsille, katulapsille, huumeita käyttäville lapsille ja lapsille, jotka ovat perheväkivallan, seksuaalisen hyväksikäytön ja ihmiskaupan uhreja;
38. suhtautuu myönteisesti syrjinnän vastaisen komitean saavuttamaan jatkuvaan edistykseen; kehottaa antamaan sille riittävän henkilöstön ja katsoo, että sen hyväksyminen tasa-arvoelinten eurooppalaiseen verkostoon tarjoaa muille elimille ja organisaatioille esimerkin EU-jäsenyyden edistämisestä niin, että ne integroituvat itse asianmukaisesti eurooppalaisiin verkostoihin;

Kansalaisyhteiskunta

39. katsoo, että maan tulevan demokraattisen edistyksen kannalta on oleellista, että maahan kehittyy poliittinen kulttuuri, joka hyödyntää riippumatonta, moniarvoista, monietnistä, monikulttuurista ja puolueetonta kansalaisyhteiskuntaa, ja että kansalaisyhteiskunnan havainnot voivat parantaa mahdollisuuksia tietoon perustuvaan todellisen tilanteen huomioonottamiseen päätöksentekoon; korostaa, että kansalaisyhteiskunnan järjestöjä on vahvistettava ja niiden on tultava riippumattomiksi poliittisista eduista, sekä tehostettava yhteisen edun mukaisia yhteisiä hankkeita naapurimaiden ja kaikkien EU-maiden kansalaisjärjestöjen kanssa;
40. suhtautuu myönteisesti kansalaisjärjestöjen kuulemiseen oikeusapua ja säätiöitä koskevan lain muutoksista; kehottaa kuulemaan kansalaisyhteiskuntaa täysimääräisesti ja ajoissa

kaikista merkityksellisistä poliittisista aloitteista, mikä kattaa myös liittymistä koskevan korkean tason vuoropuhelun, ja ottamaan avoimella menettelyllä valittuja kansalaisyhteiskunnan tarkkailijajäseniä mukaan kaikkiin merkittäviin hallituksen työryhmiin;

41. korostaa, että kansalaisjärjestöillä voi olla merkittävä rooli, jonka avulla EU:hun integroitumisen prosessista saadaan entistä avoimempi, seurattavampi ja osallistavampi;
42. katsoo, että parlamentin selvitys liittymistä valmistelevalta tukivälineestä osoitti, että hallituksen on sitouduttava luomaan kumppanuuksia kansalaisyhteiskunnan kanssa ja perustettava kansallinen rahasto, joka tarjoaa yhteisrahoitusta, jonka avulla kansalaisjärjestöt voivat täysimääräisesti osallistua EU:n rahoittamiin hankkeisiin; kehottaa ottamaan kansalaisjärjestöt täysin mukaan seuraavaa liittymistä valmistelevalta tukivälinettä koskevien päätösten valmisteluun;

Taloudelliset asiat

43. onnittelee maata makrotaloudellisen vakauden ylläpitämisestä; panee kuitenkin merkille, että julkisen sektorin velka on kasvanut, julkisen talouden ohjauksen laatu on heikentynyt ja globaali taantuma on vaikuttanut kielteisesti maan saamiin suoriin ulkomaisiin investointeihin;
44. pitää myönteisinä lainsäädäntötoimia, joiden avulla tiukennetaan liiketoimintaympäristöä, sekä jatkuvia toimia, joiden avulla pyritään kehittämään hyviä keskipitkän aikavälin makrofinanssipoliittisia strategioita; kehottaa poliittisia voimia aloittamaan avoimen poliittisen vuoropuhelun maan finanssipoliittisesta tilanteesta ja velkasitoumuksista;
45. panee huolestuneena merkille, että työttömyys on edelleen erittäin korkea, että nuorisotyöttömyys on yksi maailman korkeimmista ja naisten työllistymisaste on edelleen erittäin matala; pitää ilahduttavana nuorisotyöllisyyttä koskevaa toimintasuunnitelmaa, joka on kehitetty ILO:n ihmisarvoista työtä koskevan ohjelman pohjalta; kehottaa hallitusta parantamaan työtä koskevien sääntöjen täytäntöönpanon valvonnasta vastaavien elinten välistä koordinoitua ja vahvistamaan eurooppalaisten työmarkkinajärjestöjen järjestämän koulutuksen perustalta työmarkkinaosapuolten valmiuksia tehokkaaseen etujärjestöjen vuoropuheluun; katsoo, että tarvitaan lisäinvestointeja tutkimuksen, teknisen kehittämisen ja innovoinnin kapasiteetin lisäämiseksi, jotta voidaan edistää tietoon perustuvan talouden rakentamista;
46. panee tyytyväisenä merkille liikenne-, energia- ja televiestintäverkkojen uudistamisessa tapahtuneen kehityksen ja erityisesti pyrkimykset saada valmiiksi liikennekäytävä X¹; pitää rautatieyhteyksiä tärkeänä kestävä liikennejärjestelmän yhteydessä ja pitää näin ollen tervetulleena hallituksen aikomusta kunnostaa tai rakentaa Skopjen ja naapurimaiden pääkaupunkien välisiä rautatieyhteyksiä sekä kehottaa vauhdittamaan edistymistä, mukaan luettuna liikennekäytävään VIII² sisältyvien rautatieyhteyksien rahoituksen viimeisteleminen;

---

¹ Käytävä X on yksi kymmenestä Euroopan liikennekäytävästä ja kulkee Salzburgista (Itävalta) Thessalonikiin (Kreikka). Sen D-haara noudattaa seuraavaa reittiä: Veles – Prilep – Bitola – Florina – Igoumenitsa (Via Egnatia).

² Käytävä VIII on yksi kymmenestä Euroopan liikennekäytävästä ja kulkee Durrësista (Albania) Varnaan (Bulgaria). Se kulkee myös Skopjen läpi.

47. korostaa, että on tärkeää luoda hallituksen ja yksityisten yritysten välinen kuulemismekanismi, kun tehdään talouskriisin torjumista koskevia päätöksiä; toteaa myös, että tällainen mekanismi voisi olla ratkaisu pyrittäessä mukauttamaan koulutusjärjestelmää markkinoiden tarpeisiin, mikä voisi vähentää nuorisotyöttömyyttä;
48. panee merkille hallituksen pyrkimykset rakentaa uudelleen maan paikallinen tieinfrastruktuuri, millä pyritään parantamaan vaihtoehtoista matkailua ja kansalaisten elämää; kehottaa tähän liittyen maata ottamaan entistä dynaamisemman asenteen liittymistä valmistelevaan tukivälineeseen liittyvissä aluekehityshankkeissa, jotka lisäävät rajat ylittävää yhteistyötä ja alueen maiden välisiä yhteyksiä;
49. toteaa, että tarvitaan merkittäviä ympäristötoimia erityisesti veden laatuun, luonnonsuojeluun ja teollisuuden aiheuttaman pilaantumisen valvontaan sekä riskien hallintaan; korostaa, ettei merkittävää kehitystä voida saavuttaa ilman, että hallinnollista kapasiteettia vahvistetaan samalla riittävästi; kehottaa maan hallitusta toteuttamaan tässä suhteessa tarvittavat toimet;
50. toistaa uusiutuvien energialähteiden tarjoavan maalle mahdollisuuksia ja pitää myönteisenä, että on saavutettu kehitystä, kun on jo annettu 21 uutta lupaa pienille vesivoimalaitoksille, toiminnassa on jo vesivoimalaitos ja parhaillaan on rakenteilla tuulipuisto; kehottaa hallitusta lisäämään julkista keskustelua ilmastonmuutoksen vaikutuksista ja vaatii lisätoimia tämän alan kansallisen lainsäädännön sovittamiseksi EU:n säännöstöön; kehottaa panemaan täytäntöön kansallista lainsäädäntöä etenkin vesihuollon, teollisuuden aiheuttaman pilaantumisen valvonnan, luonnonsuojelun sekä ilmastonmuutoksen alalla; korostaa tarvetta vahvistaa hallinnollista kapasiteettia sekä keskus- että paikallistasolla;
51. kannustaa viranomaisia lisäämään toimiaan sähköisen hallinnon ottamiseksi käyttöön osana julkishallinnon uudistuksia, joiden avulla pyritään saamaan aikaan tehokkaat, saatavissa olevat ja avoimet palvelut kansalaisille ja yrityksille;

Alueellinen ja kansainvälinen yhteistyö

52. pitää ilahduttavana, että maa osallistuu nykyisin Kaakkois-Euroopan yhteistyöprosessiin ja on sen puheenjohtaja, ja toivoo, että tämä voimistaa vahvaa Eurooppa-ohjelmaa, hyvää naapuruutta ja osallisuutta; pitää tärkeänä alueellista yhteistyötä Eurooppa-ohjelman ja eurooppalaisten arvojen mukaisesti ja kehottaa pyrkimään eteenpäin tällä alalla; vahvistaa, että EU:n kannalta on tärkeää pyrkiä poikkeuksetta alueen kaikkien maiden jäsenyyteen;
53. katsoo, että ajattelutavan muutos ”Länsi-Balkanista” ”Kaakkois-Euroopaksi” voisi auttaa tässä pyrkimyksessä;
54. pitää myönteisinä maan osallistumista EUFOR-joukkojen Althea-operaatioon ja sopimusta maan osallistumisesta YTPP:n kriisinhallintaoperaatioihin; kehottaa maata yhtymään EU:n kantaan Kansainvälisestä rikostuomioistuimesta;
55. kehottaa hallitusta ja kaikkia toimivaltaisia organisaatioita pyrkimään siihen, että kaikki viisumivapauteen Schengen-alueella liittyvät vaatimukset ja ehdot täyttyvät; korostaa tarvetta varmistaa, että suuri yleisö on täysin tietoinen viisumivapauteen liittyvistä rajoituksista, ja kehottaa varmistamaan, ettei viisumivapautta tai viisumeihin liittyviä

helpotuksia käytetä väärin; korostaa, että viisumivapauden poistaminen aiheuttaisi myös ei-toivottuja sosiaalisia ja taloudellisia vaikutuksia;

o

o o

56. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle, komissiolle, jäsenvaltioiden hallituksille ja parlamenteille sekä maan hallitukselle ja parlamentille.